

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію

Гордієнко Наталії Василівни

«Розвиток психологічної компетентності працівників районних

методичних кабінетів у післядипломній освіті»,

представленої на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія

Обрана дисертанткою тема роботи «Розвиток психологічної компетентності працівників районних методичних кабінетів у післядипломній освіті» обґрунтована тим, що у сучасних умовах реформування освіти, відповідно змінюються мета і завдання школи. Об'єктивно цілі сучасної системи освіти лежать в області виховання вільної, творчої особистості, здатної вирішувати нестандартні інтелектуальні й моральні завдання. Від професійної компетентності працівників районних методичних кабінетів багато в чому залежить успішність досягнення даних цілей. Це висуває підвищені вимоги до рівня їхньої психологічної компетентності. Відтак, проблема, обрана Н. В. Гордієнко для дослідження, є актуальною і практично значущою.

У вступі рецензованої роботи логічно і коректно визначено науковий апарат дослідження, який відповідає вимогам, що висуваються до кандидатських дисертацій, зокрема, обґрунтовано актуальність, чітко сформульовано об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження, які узгоджені між собою. Грамотно визначені наукова новизна й практична значущість одержаних результатів. Подано відомості про впровадження й апробацію результатів дослідження, публікації, структуру та обсяг дисертації.

У першому розділі дисертації «Теоретико-методологічні основи дослідження проблеми розвитку психологічної компетентності працівників районних методичних кабінетів у післядипломній освіті» визначено основні теоретичні підходи до дослідження психологічної компетентності особистості фахівця, здійснено аналіз особливостей професійної діяльності працівників

районних методичних кабінетів, що визначають специфіку їх психологічної компетентності. На основі цього дисертантка розкриває особливості методичної діяльності, зміст, компоненти та рівні розвитку психологічної компетентності працівників районних методичних кабінетів.

Здійснивши огляд зарубіжної та вітчизняної літератури, авторка ґрунтовно проаналізувала достатню кількість джерел, у тому числі іноземних, виокремила основні підходи до вивчення проблеми психологічної компетентності фахівця та її розвитку.

У межах даного розділу привертає увагу також аналіз на макро- (рівні суспільства), мезо- (рівні післядипломної освіти), мікро- (рівні особистості) рівнях низки проблем розвитку психологічної компетентності працівників районних методичних кабінетів.

У другому розділі «Емпіричне дослідження розвитку психологічної компетентності працівників районних методичних кабінетів» викладено загальну стратегію емпіричного дослідження, підібрано та обґрунтовано вибір діагностичних методик, наведено результати особливостей дослідження розвитку психологічної компетентності працівників районних методичних кабінетів. Заслуговує на увагу те, що Наталія Василівна не обмежилась аналізом досліджуваного феномену загалом, а відмітила залежність його від гендерно-вікових та організаційно-професійних особливостей розвитку психологічної компетентності працівників РМК.

На позитивну оцінку заслуговує серйозна робота, що була проведена дисертанткою щодо узагальнення результатів констатувальної частини емпіричного дослідження, яке здійснено на належному науковому рівні, а це, в свою чергу, підкреслює практичну значущість роботи та вміння Наталії Василівни поєднувати теоретичні надбання з важливими практичними питаннями.

У результаті даних емпіричного дослідження дисертантка виділила рівні розвитку психологічної компетентності, аналіз яких свідчить про недостатній рівень розвитку як компонентів, так і рівня розвитку психологічної

компетентності працівників районних методичних кабінетів загалом. Як наслідок, дисертанткою організовано спеціальне психологічне навчання, орієнтоване на створення сприятливих умов для розвитку психологічної компетентності працівників районних методичних кабінетів у післядипломній освіті.

Третій розділ «Програма розвитку психологічної компетентності працівників районних методичних кабінетів у післядипломній освіті» присвячений загальній характеристиці специфіки формувального експерименту, опису розробленої та апробованої програми розвитку психологічної компетентності у післядипломній освіті, аналізу її ефективності на матеріалах контрольного експерименту, що без сумніву заслуговує позитивної оцінки.

Висновки дисертації чітко та лаконічно узагальнюють результати роботи, свідчать про реалізацію поставлених завдань та досягнення мети дисертаційного дослідження.

Автореферат дисертації написаний згідно з усіма вимогами, повно та адекватно відображає результати дослідження та відповідає основним положенням дисертації. Публікації автора висвітлюють основні аспекти і результати дисертаційного дослідження. Заслуговує на позитивну оцінку апробація результатів на міжнародних і всеукраїнських конференціях, яка здійснювалась протягом усіх років підготовки дисертаційної роботи.

Загалом оцінюючи роботу Н. В. Гордієнко позитивно, доцільно висловити деякі зауваження і побажання, які не носять критичного характеру, а скоріше, вимагають деякого уточнення:

1. У розділі 1.2 визначено психологічну специфіку професійної діяльності працівників районних методичних кабінетів, проте варто було б детальніше указати, які саме її аспекти зумовлюють доцільність підвищення рівня психологічної компетентності працівників районних методичних кабінетів.

2. Під час аналізу результатів експериментальної роботи, на нашу думку, не вистачає опису проблем, які виникали у процесі реалізації експерименту,

визначення складнощів, подолання яких є актуальним у процесі розвитку психологічної компетентності працівників районних методичних кабінетів.

3. Ураховуючи перспективність проведеного аналізу психологічної компетентності та роботи з дорослими людьми, варто було б оформити напрацювання у форматі посібника або методичних рекомендацій і у подальшій перспективі видати окремим виданням.

4. У дисертації достатньо багато приділено уваги зарубіжним класикам, проте серед використаних 32 англomовних джерел немає жодного, виданого після 2016 року.

Однак викладені зауваження і побажання мають дискусійний характер і загалом не впливають на позитивну оцінку роботи.

Дисертаційна робота Н. В. Гордієнко являє собою завершену наукову працю, яка характеризується науковою новизною, має теоретичне і практичне значення.

Все вищезазначене дає підстави стверджувати, що дисертація Гордієнко Наталії Василівни «Розвиток психологічної компетентності працівників районних методичних кабінетів у післядипломній освіті» задовольняє вимоги «Порядку присудження наукових ступенів», що затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 зі змінами і доповненнями згідно Постановами Кабінету Міністрів України за № 656 від 19.08.2015 р. та за № 1159 від 30.12.2015 р., а її авторка заслуговує на присвоєння наукового ступеня кандидата психологічних наук зі спеціальності 19.00.07 – «Педагогічна та вікова психологія».

Офіційний опонент:

кандидат психологічних наук,
старший науковий співробітник
відділу психології праці
Інституту педагогічної освіти
і освіти дорослих імені
Івана Зязюна НАПН України

Г. П. Татаурова-Осіка